

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

1. ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Централна кооперативна банка АД, София ("Банката") е основана през 1991. Банката извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) и наредбите на Българска народна банка (БНБ). Банката осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

През декември 2005 на Банката е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона на банките на Кипър. През 2007 Банката започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

Банката е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса, София. Банката е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки. Банката е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Към 31 декември 2009 дейностите на Банката се извършват чрез централен офис в София, България, 51 клона и 218 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2009. Сумите в индивидуалния финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване на принципа за действащо предприятие. Индивидуалният финансов отчет е изготвен, във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Комисията на Европейския съюз и приложими в Република България.

Банката притежава над 50% участие в дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД Скопие, Република Македония. В съответствие с изискванията на МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети”, Банката изготвя и консолидиран финансов отчет, който ще бъде издаден през април 2010.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен съгласно метода на историческата цена, модифицирана с преоценката до справедлива стойност на финансови активи и пасиви държани за търгуване, на разположение за продажба и всички дериватни договори. Кредитите и вземанията и финансовите активи до падеж са оценени по амортизирана стойност.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Промени в МСФО

Следните стандарти са влезли в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009:

- МСС 1 (ревизиран) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2009);
- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2008).
- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2009).

Преработеният МСС 1, в сила от 1 януари 2009, има за цел да подобри възможността на потребителите да анализират и съпоставят информацията, представена във финансовия отчет. Преработеният стандарт въвежда някои промени във формата и съдържанието на финансовите отчети, както и терминологични промени (например новото наименование на баланса е отчет за финансовото състояние). Стандартът изисква промените в собствения капитал, които не са в резултат от операции със собствениците да бъдат представяни в отделен отчет, а не заедно с промените в собствения капитал, произтичащи от операции със собствениците. Промените в капитала, които не са резултат от операции със собствениците могат да бъдат представени в един отчет за всеобхватния доход, или да бъдат разделени в два отделни отчета – отчет за доходите, показващ нетния доход за периода и отчет за всеобхватния доход. Банката е избрала да представи елементите на нетния доход и на друг всеобхватен доход в един отчет за всеобхватния доход. Тъй като промените на МСС 1 касаят единствено начина на представяне, тяхното прилагане на практика не е оказало влияние върху резервите или резултата за периода.

Приемането на промените в посочените стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Банката.

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- МСФО 1 (ревизиран) Прилагане за първи път на МСФО (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- МСФО 3 (ревизиран) Бизнес комбинации (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне относно отчитането на емисии на права (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2011);
- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване относно позиции, отговарящи на критериите да бъдат определени като позиции за хеджиране (в сила от 1 юли 2009);
- КРМСФО 12 Концесионни споразумения за услуги (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 30 март 2009);
- КРМСФО 15 Споразумения за строителство на недвижим имот (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Промени в МСФО (продължение)

- КРМСФО 17 Разпределения на непарични активи на собствениците (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 ноември 2009);
- КРМСФО 18 Прехвърляне на активи от клиенти (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 ноември 2009).

Ръководството на Банката не смята да прилага предварително посочените по-горе стандарти и разяснения. По-голямата част от МСФО и КРМСФО, изложени по-горе, не са приложими за дейността на Банката и няма да окажат съществен ефект върху финансовия отчет.

Към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Подобрения на МСФО, публикуван през април 2009 (повечето изменения са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010), свързани предимно с отстраняване на противоречия и изясняване на формулировката в МСФО 2, МСФО 5, МСФО 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 18, МСС 36, МСС 38, МСС 39, КРМСФО 9, КРМСФО 16;
- Изменения на МСС 24 Оповестяване на свързани лица – опростяване на изискванията за оповестяване за свързани с правителството дружества и изясняване на определението за свързано лице (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2011);
- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО - Допълнителни освобождавания за дружества, прилагащи за първи път МСФО (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- Изменения на МСФО 2 Плащане на базата на акции - сделки на дружеството с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- Изменения на КРМСФО 14 МСС 19 - Таван на актива по план с дефинирани доходи, изисквания за минимално финансиране и тяхното взаимодействие – Предплащания по минимални изисквания за финансиране (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2011 година);
- КРМСФО 19 Погасяване на финансови задължения чрез капиталови инструменти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2010).

Банката очаква, че приемането на тези стандарти, измененията на съществуващите стандарти и разяснения няма да окажат съществен ефект върху финансовия му отчет в периода на първоначалното им приложение, с изключение на следния стандарт, който би могъл да има съществен ефект върху отчета.

МСФО 9 Финансови инструменти, който използва един метод за определяне дали финансовият актив е измерен по амортизирана или по справедлива стойност, замествайки множеството различни правила в МСС 39. Подходът в МСФО 9 се базира на начина, по който Банката управлява финансовите си инструменти (бизнес модел) и специфичните парични потоци за финансовите активи. Новият стандарт също така изисква използването на един метод за обезценка, замествайки различните методи в МСС 39.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Банката и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Банката, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Банката и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

3.2.2. Такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в отчета за всеобхватния доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на отчета за финансовото състояние по обменните курсове на БНБ за същия ден.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.3 Операции в чуждестранна валута (продължение)

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на БНБ за деня на сделката, са отчетени в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

Банката извършва ежедневна преценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на БНБ за съответния ден. Нетните печалби и загуби, възникнали от преценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2009 и 2008 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2009	31 декември 2008
1 долар на САЩ = 1.36409 лева	1 долар на САЩ = 1.38731 лева

3.2.4. Финансови активи

Финансовите активи, държани за търгуване са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж или са финансови активи, включени в портфейл, за който съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Към тях се отнасят придобитите с цел търговия сконтони и лихвоносни ДЦК, както и корпоративни ценни книжа на финансови и нефинансови предприятия, в които Банката не притежава контролно участие.

Финансовите активи, обявени за продажба са тези финансови активи, които не са държани от Банката за търгуване, до падеж и не представляват кредити и вземания, възникнали първоначално в Банката. Финансовите активи, обявени за продажба представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия, в които Банката не притежава контролно участие.

Финансовите активи, държани до настъпване на падеж са с фиксирано плащане и фиксиран падеж, които Банката има намерение и възможност да държи до настъпване на падежа им независимо от евентуалната възможност да бъдат изтъргувани в бъдеще при възникнали благоприятни условия. Тези активи представляват придобити лихвоносни държавни ценни книжа.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж са финансови активи, създадени посредством директното предоставяне от страна на Банката на пари или услуги на дадени клиенти с фиксиран падеж.

Признаване

Финансовите активи се признават само когато Банката стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Първоначалното им отчитане е на датата на уреждане (плащане) на договора.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Първоначална оценка

Първоначално финансовите активи се оценяват по справедлива стойност, която е равна на сумата от справедливата стойност на направеното вложение и разходите по сделката. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последваща оценка

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани за търгуване се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база публикувана ценова котировка на активен пазар. Разликата между отчетната стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност се отчита като текущ финансов приход или текущ финансов разход в периода на възникването ѝ.

След първоначалното признаване, финансовите активи, обявени за продажба се оценяват по справедлива стойност, когато за тях има публикувана котировка на активен пазар или има други надеждни модели за оценка, които отразяват специфичните обстоятелства на емитента. Разликата между отчетната стойност на тези финансови активи и справедливата им стойност се отчита като увеличение или намаление на преоценъчен резерв. След първоначалното признаване, финансовите активи обявени за продажба, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност /цена на придобиване/ на актива, коригирана в посока увеличение с акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа и в посока намаление с вноските за погасяване на главницата, акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера на падежа и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

След първоначалното признаване, кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, увеличена с натрупаната амортизация за всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа, минус вноските за погасяване на главницата и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Отписване

Отписването на финансовите активи се извършва при изгубване от страна на Банката на контрол върху договорните права, по повод реализиране на правата, свързани с актива, отказ от правата свързани с актива и изтичане на срока за реализиране на правата, свързани с актива, като всяка нетна печалба или загуба от отписването се отразява в отчета за всеобхватния доход през периода на възникването ѝ. Формираният към датата на отписването преоценъчен резерв се отразява като текущ финансов приход или текущ финансов разход.

Обезценки за несъбираемост

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е реструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи, държани за търгуване се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя възстановимата стойност на финансовите активи. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност се извършва обезценка, като отчетната стойност на финансовите активи се намалява до очакваната им възстановима стойност. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаление на стойността на финансовите активи.

Финансовите активи, държани за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Финансовите активи, държани от Банката до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банката ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банката кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство в България. Банката класифицира кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база предходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5 Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези, върху които Банката пряко или непряко притежава над половината от правата на глас или по друг начин може да упражнява контрол върху оперативната им и финансова политика.

В индивидуалния отчет на Банката акциите и дяловете в дъщерни дружества първоначално се признават по цена на придобиване. Последващо Банката извършва периодичен преглед за наличие на обезценка. Обезценката се признава в отчета за всеобхватния доход като загуби от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия.

Дивидентите от дъщерни дружества, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход, ако касаят разпределение на печалби от отчетни периоди след придобиването на инвестицията, или в намаление на балансовата стойност на инвестицията, ако касаят разпределение на печалби преди придобиването им.

3.2.6. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Банката средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

3.2.7. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. За тази цел справедливата стойност се дефинира като стойността, за която един актив може да бъде заменен или едно задължение уредено при директна сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни.

Политиката на Банката е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Банката, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност, в случай, че падежът им ще настъпи в по-кратък период от време. В момента не съществува достатъчен пазарен опит, стабилен и ликвиден пазар за покупки и продажби на кредити и някои други финансови активи и пасиви, за които няма публикувана пазарна информация. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да се определи надеждно. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни и полезни за целите на финансовия отчет.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по Справедлива стойност, Банката оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котиран (некоригиран) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3.2.9. Нетирание

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Банката има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.10. Провизии за кредитни ангажименти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажименти се признава за разход и пасив, когато Банката има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

3.2.10. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривати за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в отчета за всеобхватния доход.

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Банката разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхаването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	(25 години)
Стопански инвентар	15%	(7 години)
Транспортни средства	15%	(7 години)
Други активи	15%	(7 години)
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	(25 години)
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	(5 години)

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Банката е извършило към датата на изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.12. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансните пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последствия, които ще възникнат от начина, по който Банката очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.12. Данъчно облагане (продължение)

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансните стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Банката, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Провизии за загуби от обезценка на кредити;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Обезценка на финансови активи на разположение за продажба.

През 2009 година и в началото на 2010 година в резултат на глобалната икономическа криза, засегнала различните индустрии и отрасли в българската икономика е отбелязан спад в нивото на икономическо развитие, което поражда несигурност и риск за тяхното развитие в обозримо бъдеще. Спадът в нивата на развитие на икономиката води до увеличение на рисковете на икономическата среда, в която Банката оперира. В следствие на това размерът на загубите от обезценка по кредити и аванси, финансови активи на разположение за продажби, други финансови инструменти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли да се отличават от определените и отчетени в настоящия финансов отчет. Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Банката са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Банката прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 33.

3.4. Управление на капитала

Банката определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Банката. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.4. Управление на капитала (продължение)

Банката изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Банката следва регулаторно-определените указания, както и своите собствени цели. Българските банки трябва да поддържат коефициент на капиталова адекватност за Капитал от I ред не по-нисък от 6%, и коефициент на обща капиталова адекватност за рисковия капитал не по-нисък от 12%. За 2009 и 2008 Банката е спазила регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Парични средства в брой:		
В български лева	46,441	54,848
В чуждестранна валута	29,072	30,359
Парични средства на път:		
В български лева	2,179	1,237
В чуждестранна валута	440	262
Парични салда в Централната банка:		
Текуща сметка в български лева	182,922	176,810
Минимален задължителен резерв в чуждестранна валута	48,896	39,117
Резервен обезпечителен фонд RINGS	575	551
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	310,525	303,184

Текущата сметка в БНБ се използва за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в страната.

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на Централната банка, Банката заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	-	4,001
В чуждестранна валута	32,252	4,717
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	3,137	416
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	27	18
В чуждестранна валута	204	11
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	22,439	30,487
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	58,059	39,650

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2009 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 11,528 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Банката е обезпечила това вземане със залог на български държавни ценни книжа на приблизително еднаква стойност. Падежът на тези споразумения е между януари и март 2010.

Към 31 декември 2008 споразуменията с клауза за обратно изкупуване са на обща стойност 23,033 хил. лв., в това число вземанията по лихви.

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

Финансовите активи държани за търгуване се състоят от търгуеми ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както и деривати държани за търгуване, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Средносрочни български държавни облигации	2,410	1,209
Дългосрочни български държавни облигации	138	474
Български корпоративни ценни книжа	10,885	9,041
Деривати държани за търгуване	13,539	10,995
ОБЩО ЦЕННИ КНИЖА ЗА ТЪРГУВАНЕ	26,972	21,719

Средносрочни български ценни книжа

Към 31 декември 2009 и 2008 средносрочните облигации в размер на 2,410 хил. лв. и 1,209 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2009 и 2008 дългосрочните облигации в размер на 138 хил. лв. и 474 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2009 Банката притежава корпоративни капиталови ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия на стойност 2,813 хил. лв. Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския капиталов пазар.

Към 31 декември 2009 Банката притежава облигации емитирани от Българо-американска кредитна банка АД в размер на 1,210 хил.лв., като падежа на емисията е през месец юли 2011, облигации емитирани от "Финанс Консултинг" ЕАД в размер на 6,100 хил.лв., като падежа на емисията е през месец август 2016 и дялове в Договорен фонд "Европа" и Договорен фонд "Реал Финанс Високодоходен Фонд" на стойност 762 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2008 Банката притежава корпоративни капиталови ценни книжа на финансови и нефинансови предприятия на стойност 679 хил. лв. Тези ценни книжа представляват акции от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския пазар.

Към 31 декември 2008 Банката притежава облигации, емитирани от Българо-Американска Кредитна Банка АД в размер на 8,065 хил.лв., като падежа на емисията е през месец юли 2011 и дялове в Договорен фонд "Европа" на стойност 297 хил. лв.

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2009 и 2008 дериватите държани за търгуване в размер на 13,539 хил. лв. и 10,995 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2009 и 2008 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер съответно на 2,206 хил. лв. и 126 хил. лв са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Граждани:		
В български лева	303,197	317,015
В чуждестранна валута	44,099	43,450
Предприятия:		
В български лева	496,767	366,833
В чуждестранна валута	324,735	264,450
	<u>1,168,798</u>	<u>991,748</u>
Обезценка за несъбираемост	<u>(20,893)</u>	<u>(11,938)</u>
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	<u><u>1,147,905</u></u>	<u><u>979,810</u></u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2009 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 19,394 хил. лв. (2008: 15,564 хил. лв.), включително резултат от сделки

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

(б) Анализ по икономически отрасли

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Селско и горско стопанство	40,316	35,677
Промисленост	58,731	56,224
Строителство	121,036	102,776
Търговия и финанси	472,219	341,136
Транспорт и комуникации	69,250	49,286
Граждани	347,296	360,465
Други	59,950	46,184
	<u>1,168,798</u>	<u>991,748</u>
Обезценка за несъбираемост	<u>(20,893)</u>	<u>(11,938)</u>
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	<u><u>1,147,905</u></u>	<u><u>979,810</u></u>

(в) Лихвени проценти

Кредитите отпуснати в български лева и чуждестранна валута се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 4 до 8 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овърдрафт, чийто размер е 35%.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Отсрочени данъчни активи	210	193
Текущи данъчни активи	-	1,041
Разходи за бъдещи периоди	1,956	2,718
Учредени вещни права за ползване на сгради	38,245	42,086
Други активи	4,267	5,486
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	<u><u>44,678</u></u>	<u><u>51,524</u></u>

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми и др.

Учредените вещни права за ползване на сгради са получени през месец декември 2008 от две български търговски дружества. Правата се отнасят за две масивни административни сгради, намиращи се в идеалния център на гр.София, които ще се използват за централа на Банката. Правото на ползване върху едната сграда е учредено за срок от 98 месеца за сумата от 5,372 хил. евро. Правото на ползване върху другата сграда е учредено за срок от 149 месеца за сумата от 15,598 хил. евро.

В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи държани за продажба се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Средносрочни български държавни облигации	26,448	11,469
Дългосрочни български държавни облигации	4,273	9,873
Капиталови инвестиции във финансови институции	9	14
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	9,668	6,296
Български корпоративни ценни книжа	14,905	13,213
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	5,085
Други	77	77
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА	55,380	46,027

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2009 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 4,491 хил. лв. са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2009 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговски банки.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2009 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества и дялове в договорни фондове.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2009 българските корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

11. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Финансовите активи държани до падеж се състоят от български държавни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Средносрочни български държавни облигации	34,726	40,365
Дългосрочни български държавни облигации	56,994	61,233
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	91,720	101,598

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2009 и 2008 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 65,677 хил. лв. и 65,148 хил. лв. съответно са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

12. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

През февруари 2008 Банката придобива 136,658 броя акции от капитала на „Силекс банка” АД, гр. Скопие, Република Македония, представляващи 62.57% от акциите с право на глас. След това придобиване Банката притежава общо 171,658 броя акции от капитала на “Силекс банка” АД, представляващи 75.51 % от акциите с право на глас, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното предприятие. Стойността на направената инвестиция е в размер на 26,493 хил. лв. През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие като след увеличението Банката притежава 263,696 броя акции, представляващи 82.57% от капитала на „Силекс банка” АД. През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на „Централна кооперативна банка АД Скопие”. Към 31 декември 2008 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 34,881 хил. лв.

През октомври 2009 са конвертирани 22,354 броя притежавани от Банката обикновени акции с право на глас в привилегирани акции без право на глас. През декември „Централна кооперативна банка АД Скопие” е изтеглила 208 броя собствени привилегирани акции. Към 31 декември 2009. Банката притежава 241,342 броя обикновени акции с право на глас, представляващи 83.78 % от акциите с право на глас на „Централна кооперативна банка АД Скопие” и съответно 22,354 броя привилегирани акции без право на глас, представляващи 71.94 % от привилегированите акции без право на глас на „Централна кооперативна банка АД Скопие”. Общото участие на Банката в капитала на „Централна кооперативна банка АД Скопие” към 31 декември 2009 е 82.63 %. Към 31 декември 2009 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 34,881 хил. лв.

13. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2008	27,646	19,826	4,270	8,434	9,758	9,707	79,641
Придобити	585	2,205	200	3,387	13,483	6,315	26,175
Излезли	-	(772)	-	(415)	(11,049)	(18)	(12,254)
31 декември 2008	28,231	21,259	4,470	11,406	12,192	16,004	93,562
Придобити	2,681	2,289	55	5,584	9,663	21,332	41,604
Излезли	(5,828)	(733)	(9)	(223)	(18,004)	(14,682)	(39,479)
31 декември 2009	25,084	22,815	4,516	16,767	3,851	22,654	95,687
Амортизация							
1 януари 2008	4,768	9,403	2,479	4,110	-	3,710	24,470
Начислена за периода, нетно	956	3,323	424	1,197	-	1,991	7,891
Амортизация на излезлите	-	(749)	-	(375)	-	(14)	(1,138)
31 декември 2008	5,724	11,977	2,903	4,932	-	5,687	31,223
Начислени за периода, нетно	1,056	3,324	417	1,759	-	2,840	9,396
Амортизация на излезлите	(1,470)	(697)	(9)	(206)	-	(4)	(2,386)
31 декември 2009	5,310	14,604	3,311	6,485	-	8,523	38,233
Нетна балансова стойност							
31 декември 2008	22,507	9,282	1,567	6,474	12,192	10,317	62,339
31 декември 2009	19,774	8,211	1,205	10,282	3,851	14,131	57,454

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Банката ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

14. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като нетекущи активи, държани за продажба са представени недвижими имоти, придобити през 2008 година от Банката като ипотечен кредитор по отпуснат и необслужван кредит. Тези активи няма да бъдат използвани от Банката в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба. Процесът на продажба не е завършен през 2009 година поради обстоятелства извън контрола на Банката.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	84	71
- в чуждестранна валута	118	140
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	33	38
Срочни депозити от местни банки в български лева	4,041	4,001
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	-	2,549
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	4,276	6,799

16. КРЕДИТИ ОТ БАНКИ

Към 31 декември 2009 Банката е получила кредити от Българска банка за развитие, както следва:

- по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 35,005 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви, като средствата по кредита се предоставят на Банката за средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018, като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.
- по програма за предоставяне на целеви кредитни линии на търговските банки, предназначени за финансиране на селскостопански производители в размер на 5,063 хил.лв., в т.ч. задължения по лихви. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 март 2014, като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2009 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 3,825 хил. лв., в това число задължения по лихви. Банката е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е между януари – март 2010.

Към 31 декември 2008 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 15,504 хил. лв., в това число задължения по лихви.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Безсрочни депозити		
В лева	328,210	440,996
В чуждестранна валута	74,060	67,133
	<u>402,270</u>	<u>508,129</u>
Срочни депозити		
В лева	358,623	304,578
В чуждестранна валута	673,718	503,280
	<u>1,032,341</u>	<u>807,858</u>
Спестовни влогове		
В лева	35,710	26,095
В чуждестранна валута	37,095	25,444
	<u>72,805</u>	<u>51,539</u>
Други депозити		
В лева	8,702	9,493
В чуждестранна валута	3,758	7,939
	<u>12,460</u>	<u>17,432</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>1,519,876</u></u>	<u><u>1,384,958</u></u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Депозити на граждани		
В български лева	376,990	350,422
В чуждестранна валута	491,985	434,582
	<u>868,975</u>	<u>785,004</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	345,552	421,248
В чуждестранна валута	292,889	161,274
	<u>638,441</u>	<u>582,522</u>
Депозити на други институции		
В български лева	6,942	9,492
В чуждестранна валута	5,518	7,940
	<u>12,460</u>	<u>17,432</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>1,519,876</u></u>	<u><u>1,384,958</u></u>

19. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2009 и 2008 другите привлечени средства представляват финансиране от Държавен фонд "Земеделие" в размер съответно на 2,005 хил. лв. и 4,120 хил. лв. (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от Банката.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

20. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	1,336	1,428
Деривати държани за търгуване	12,107	9,252
Други задължения	3,807	2,975
Приходи за бъдещи периоди	734	565
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	17,984	14,220

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2009 и 2008 дериватите държани за търгуване в размер на 12,107 хил. лв. и 9,252 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

21.1 ЕМИТИРАН КАПИТАЛ

Към 31 декември 2009 и 2008 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката се състои от 83,155,092 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция.

Компанията-майка на Банката, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2009		2008	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	56,715	68.20	56,715	68.20
ЗАД Армеец АД	3,753	4.51	3,691	4.44
Химимпорт АД	2,395	2.88	2,395	2.88
Artio International Equity Fund	1,276	1.53	1,276	1.53
Unicredit Bank Austria AG	4,020	4.83	1,338	1.61
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	1,685	2.03	1,677	2.02
Други	13,311	16.02	16,063	19.32
	83,155	100	83,155	100

21.2 РЕЗЕРВИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕРАЗПРЕДЕЛЕНА ПЕЧАЛБА

Резерви, включително неразпределена печалба към 31 декември 2009 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. и разпределима част в размер на 79,094 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

22. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	126,972	90,094
Ценни книжа	7,376	7,465
Депозити в банки	2,390	10,375
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	136,738	107,934
	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	66,829	42,155
Депозити на банки	293	74
Кредити	1,451	120
Други	253	359
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	68,826	42,708

23. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Отпускане и погасяване на кредити	3,040	3,444
Обслужване задбалансови ангажименти	1,395	1,288
Обслужване на сметки	2,081	1,666
Банкови преводи в страната и чужбина	16,158	15,133
Други приходи	5,445	4,632
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	28,119	26,163
	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Обслужване на сметки	134	145
Банкови преводи в страната и чужбина	3,084	2,732
Сделки с ценни книжа	145	139
Освобождаване на ценни пратки	79	83
Други разходи	348	410
ОБЩО РАЗХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	3,790	3,509

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

24. **НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА**

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Печалба от операции с ценни книжа, държани за продажба	7,742	11,497
Печалба(загуба) от операции с ценни книжа, държани за търгуване	2,816	(177)
Печалба/(загуба) от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване	349	(4,372)
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	10,907	6,948

25. **НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ**

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Печалба от сделки, нетно	4,282	2,829
Печалба/(загуба) от преоценка, нетно	(438)	591
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	3,844	3,420

Печалба от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преоценка представлява печалба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

26. **ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА**

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от дивиденди	45	227
Приходи от цесионни договори	2,116	13,326
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	13,473	-
Други приходи от дейността	898	492
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	16,532	14,045

Приходите от цесионни договори през 2009 произтичат от прехвърлени от страна на Банката чрез договори за цесия парични вземания, произтичащи от договори за кредит и придобити чрез договор вземания в размер на 2,116 хил. лв. През 2008 приходите от цесионни договори са в размер на 13,326 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

27. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Заплати и други разходи за персонала	28,856	26,544
Административни и маркетингови разходи	36,651	33,555
Други разходи	12,522	11,838
Амортизация	9,396	7,891
Материали и ремонти	2,429	2,609
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	89,854	82,437

Нарастването на разходите за дейността се дължи на разширяване клоновата мрежа на Банката, на въвеждането на нови банкови услуги и увеличението брой на обслужваните клиенти.

28. УВЕЛИЧЕНИЕ НА ОБЕЗЦЕНКИТЕ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

	Предоставени кредити на клиенти
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2008	22,077
Начислени за периода	9,933
Освободени през периода	(3,038)
Отписани	(17,034)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	11,938
Начислени за периода	14,893
Освободени през периода	(5,888)
Отписани	(50)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009	20,893

29. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Разходи за текущи данъци	2,587	1,330
Приходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(17)	(13)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	2,570	1,317

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2009 и 2008. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2009 и 2008 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2010 и 2009.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	157	163
Дълготрайни материални и нематериални активи	53	30
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	210	193